

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: Pintura sobre tela
OBJECTE: Quadre
MATERIAL / TÈCNICA: Pintura a l'oli
TÍTOL / TEMA: Joan I, rei de la corona d'Aragó, comte de Barcelona
AUTOR: Filippo Ariosto
DATA / ÈPOCA: 1587-1588
DIMENSIONS: 118 x 81 x 3 cm (sense marc)
PROCEDÈNCIA: Fons d'Art del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya
NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 11104
COORDINACIÓ: Maite Toneu
RESTAURACIÓ: Maria Sala i David Silvestre
ANY/S DE LA RESTAURACIÓ: 2013

DADES HISTÒRIQUES

El quadre és una representació de mig cos de Joan I, i forma part de la galeria de retrats de comtes i comtes reis de la Corona catalanoaragonesa, duta a terme pel pintor Filippo Ariosto a finals del segle XVI. Consta documentada una restauració històrica del pintor francès del segle XIX, Mr. Aragón.

ESTAT DE CONSERVACIÓ

L'obra presentava algunes deformacions provocades pel reentelatge d'una restauració antiga. La tela original havia perdut la seva flexibilitat i s'observaven alguns estrips, un d'ells al mig de la cara del monarca. El quadre estava molt repintat, especialment en tot el fons i parts del vestit del rei. El vernís de l'antiga restauració es trobava engroguit, enfosquit i reticulat, com a conseqüència d'un procés d'oxidació.

PROCÉS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

El tractament del suport ha consistit en l'eliminació del reentelatge i de les restes d'adhesiu antic; les deformacions de la tela s'han minimitzat mitjançant un llarg i continuat tractament de succió i calor controlada amb taula calenta i, una vegada aplanada la tela, aquesta s'ha reparat amb sutures i empelts, seguint el protocol del CRBMC.

El procés de neteja ha consistit en una neteja aquosa amb el pH regulat. L'eliminació del vernís i les repintades s'ha fet amb una mixta d'isocetà i etanol gelificada amb un *solvent surfactant gel* de Richard Wolbers, aplicada durant 15-20 minuts, i esbandida posteriorment amb una mixta apolar de dissolvents.

La reintegració volumètrica i cromàtica s'ha fet amb criteri il·lusionista, a base de pigments aglutinats amb resina cetònica de baix pes molecular, alta estabilitat i reversibilitat. Aquesta resina, Laropal A81®, s'ha utilitzat també com a capa de vernís final. Tot el revers s'ha protegit amb Tyveck 1443® per evitar l'acumulació de brutícia i minimitzar els efectes de les oscil·lacions ambientals.

Fotografies d'inici de l'anvers i el revers

Anvers sota llum UV. El color verdós correspon a un vernís d'origen terpènic

Detall de l'aplicació de dissolvent gelificat i eliminació de vernís i repintades

Rostre del rei abans i després de la reintegració cromàtica